

Housing First - czy to skuteczna polityka w pomaganiu osobom w kryzysie bezdomności?

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: środa, 16, marzec 2022 11:28

Katarzyna Sekuła

Odśloni: 659

„Najpierw mieszkanie” (ang. Housing First) to polityka zdobywająca coraz większą popularność w ostatnich latach, wśród działań zwalczających bezdomność na świecie.

Istotą tej nowej metody pomocy bezdomnym jest zapewnienie im w pierwszej kolejności możliwości stabilnego (nie chwilowego), samodzielnego mieszkania. Nie wymaga się przy tym spełnienia, w początkowej fazie takiego programu, żadnych warunków przez beneficjentów (np. warunku poszukiwania/posiadania pracy lub różnorodnych norm zdrowotnych czy społecznych). Jest to odwrotność częściej stosowanych metod pomocy, które opisuje się metaforą drabiny – ostatnim szczeblem, zwieńczeniem całego procesu pomocy, jest otrzymanie stabilnego miejsca zamieszkania, ale osoba chcąca z tego skorzystać musi najpierw np. osiągnąć postępy w terapii leczenia uzależnienia lub spełnić jeszcze inne warunki, pomieszkując w tym czasie w noclegowniach lub innych tymczasowych lokalach (lub na ulicy).

Wspomnianą filozofię walki z bezdomnością przyjęto w dużej skali w Finlandii. W Polsce ten pomysł pojawia się powoli w największych miastach, m.in. we Wrocławiu czy w ubiegłym roku w Warszawie. Liczbę osób w kryzysie bezdomności w 2019 r. szacowano na ok. 30 tys. w całej Polsce, w Europie zaś mówi się o nawet 70-procentowym wzroście liczby bezdomnych w ubiegłej dekadzie.

Jak pokazują wyniki badań, dzięki zapewnionemu lokum beneficjentom łatwiej zacząć funkcjonowanie w życiu społecznym (np. szybciej i skuteczniej szukać pracy) i przejawiać w tym większą sprawczość i samodzielność. W badaniu porównano polityki zapewniające stabilne mieszkanie z popularnymi alternatywami (np. noclegowniami, grupowymi mieszkaniami) w ośmiu europejskich państwach. Innym istotnym, pozytywnym efektem polityki Housing First jest jej oddziaływanie na zdrowie psychiczne osób w kryzysie bezdomności. W porównaniu do typowych programów pomocowych, beneficjenci Housing First z badanej metodą RCT (randomized controlled trial) próby w Kanadzie rzadziej i na krócej trafiali do szpitali z powodu schorzeń psychiatrycznych. W grupie tej zmniejszyła się też liczba trafiających do więzień i długość okresu odbywania kary.

W raporcie PIE czytamy, że metaanaliza tego typu interwencji pokazała, że programy Housing First przede wszystkim skutkują znaczącą poprawą stabilności sytuacji mieszkaniowej ich beneficjentów (takie osoby rzadziej powracają do bezdomności w porównaniu z wcześniej stosowanymi środkami pomocy). Oznacza to, że polityka rozpoczynająca walkę z bezdomnością od zapewniania samodzielnego, stabilnego lokalu mieszkaniowego jest skuteczna w zmniejszaniu skali bezdomności. Z kolei analiza 35 artykułów opisujących programy tego typu pokazuje obiecujący, choć niewielki, pozytywny wpływ na poziom uzależnień od groźnych substancji (m.in. rzadsze ciężkie przypadki przedawkowania kończące się śmiercią) i ogólne zmniejszenie problemów zdrowotnych beneficjentów.

Poza pozytywnymi aspektami polityki Housing First występują także argumenty za jej nieskutecznością. Część osób, którym zapewniono stabilne samodzielne mieszkanie, wciąż nie jest w stanie w dłuższym okresie sama się utrzymać. Osoby takie muszą wrócić na ulicę, bowiem na sam problem bezdomności nakładają się niekiedy problemy zdrowotne, uzależnienia i inne czynniki utrudniające powrót do normalnego funkcjonowania (w tym znalezienia pracy), a samo mieszkanie nie rozwiązuje tych problemów.

Kolejnym argumentem przemawiającym za niekorzystaniem z programu typu Housing First, jest to że w krótkim okresie może on być kosztowniejszy niż w porównaniu z metodami bazującymi głównie na leczeniu uzależnień czy organizowaniu lokali tymczasowych, takich jak noclegownie – szczególnie, że

Housing First - czy to skuteczna polityka w pomaganiu osobom w kryzysie bezdomności?

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: środa, 16, marzec 2022 11:28

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 659

---

dodatkowa pomoc (np. psychologiczna) i tak powinna być zapewniana beneficjentom programu, aby zmniejszyć ryzyko powrotu do bezdomności. Kontrargumentem jest to, że jeśli polityka „Najpierw mieszkanie” pozwala w długim okresie zmniejszyć skalę bezdomności, to z czasem jej koszty będą maleć, w szczególności w porównaniu z brakiem takiego programu i bardziej doraźną pomocą, której koszty nie maleją, bo taka pomoc jest mniej skuteczna w zmniejszaniu skali samego zjawiska bezdomności.

Źródło: PIE